

zondag 11 sept. 2016 (heilig Avondmaal en dankzegging)

GEEN BRUILOFTSFEEST ZONDER BRUILOFTSKLEDING

Bijbellezing: Mattheüs 22, 1-14

Vanmorgen stonden wij stil bij het eerste gedeelte van de gelijkenis: de koning, die een bruiloftsfeest voor zijn zoon organiseerde. Maar het liep zo heel vreemd, zo pijnlijk vreemd, want de genodigden kwamen niet opdagen toen hun werd verteld dat alle voorbereidingen klaar waren. Maar daar liet de vader het niet bij, zo vertelt de gelijkenis verder. Het feest van de zoon moest doorgaan! Het Koninkrijk van God zal baan breken. En daarom liet de vader opnieuw zijn knechten een uitnodiging rondbrengen. Dit keer naar mensen die je minder snel zou verwachten op zo'n Koninklijke bruiloft. Dit keer niet de intimi van de vader, maar gewoon mensen van de straat geplukt. Mensen die wat betreft hun geloof een veel minder vooraanstaande positie hadden dan de Farizeeërs en de Wetsgeleerden. De uitnodiging van de vader was grensoverschrijdend. Letterlijk grensoverschrijdend, want de uitnodiging zal niet beperkt blijven tot degenen die tot het volk Israël behoorden. De uitnodiging van de koning zal steeds meer landen en meer volken bereiken, totdat de bruiloftsmaal helemaal vol zal zijn. Dat was het eerste gedeelte van de gelijkenis. Het eerste gedeelte, waarmee wij vanmorgen Avondmaal hebben gevierd en ons uitgenodigd wisten om samen met die Vader Zijn Zoon te eren, te danken en onze vreugde te geven. Maar de gelijkenis gaat verder...:

De bruiloftsmaal zat inmiddels al behoorlijk vol en de koning ging naar binnen. De koning ging naar binnen. Misschien om de gasten te begroeten. Of om het geheel te inspecteren, want ja, er kan zomaar iets verkeerd gaan, zo had hij inmiddels ervaren. Nu, de koning komt de maal binnen... en opeens ziet hij iemand zitten zonder bruiloftskleed. Zo'n bruiloftskleed moet u niet voorstellen als een of ander uniform, alsof iedereen hetzelfde uniform aan zou moeten hebben tijdens deze aangelegenheid... het gaat om bruiloftskleren, gewoon nette feestelijke kleren, het gaat om het gekleed zijn voor deze bijzondere gelegenheid. ... Die persoon waar het oog van de koning opviel, was dus niet gekleed voor de gelegenheid. Misschien gewoon zijn oude kloffie aan, of zijn werkkleding. De koning wordt boos. Heel boos. Eerst had hij moeten ondervinden dat degenen die hij het eerst had uitgenodigd, totaal geen respect voor hem en zijn zoon hadden en de bruiloft verstek lieten gaan. Zij namen niet eens de moeite om te komen, terwijl alles in gereedheid was gebracht. En nu..., nu ziet hij iemand aan tafel zitten die ook geen respect voor hem en zijn zoon toonde..., iemand die gewoon aan tafel was aangeschoven, alsof het schafftijd was en hij met zijn werkkleding in de bouwkeet zat... Deze persoon laat de koning dan ook verwijderen. Hij kon de koning niets antwoorden op de vraag hoe hij het in zijn hoofd had gehaald om zo de bruiloftsmaal binnen te gaan en daarom wordt hij verwijderd. ...De bruiloftsgast zonder bruiloftskleding wordt aan handen en voeten gebonden en in de buitenste duisternis geworpen. Duisternis, wroeging, gejamert... dat is het lot van deze respectloze bruiloftsgast.

Het tweede gedeelte van deze gelijkenis maakt duidelijk dat ook van de tweede lichte genodigden *bezinning* en *ernst* wordt verwacht. Zij mogen dan wel aan tafel gaan, op de plaatsen van degenen die niet wilden komen... wat een voorrecht!... maar plaatsnemen aan tafel brengt ook een verantwoordelijkheid met zich mee. Jezus vertelt ons dus niet slechts 'kom er maar bij, hoe meer zielen hoe meer

vreugd!'. Ja, dat ook. Dat is de ene kant van de boodschap, maar de andere kant is: hoe gaan wij die vreugde om? Hoe vertaalt zich die vreugde naar ons persoonlijk leven? Waar is uw en jouw bruiloftskleed? Dat draag je toch wel? ... Want je kunt wel wijzen, je kunt wel je mening klaar hebben over die eerste respectloze genodigden, over die veel te wettische Farizeeërs en over die ongelovige joden allemaal..., maar ook die tweede serie genodigden zullen kritisch naar zichzelf moeten kijken. *Wat betekent die uitnodiging voor die bruiloft voor mijn leven? Wat betekent dat Koninkrijk van God voor u en mij? Hoe krijgt dat vorm in uw en mijn leven, nu wij wél aan de tafel met de Zoon van de Koning mochten zitten en vieren?*

Deze gelijkenis van Jezus bevat een geweldige ernst en scherpte, want wat heeft de gelijkenis een gruwelijke afloop. Ik merk bij mijzelf een bepaalde aarzeling en verlegenheid om die scherpte door te vertellen. Het is veel mooier om te spreken over Gods uitgespreide Vaderarmen en Gods Vaderhart dat voor iedereen openstaat..., dan te preken over iemand die door de Koning van tafel wordt verwijderd en met handen en voeten gebonden in de duisternis wordt geworpen. En toch... het zijn woorden van Jezus Zelf. ... Het is ook geen eenmalige uitspraak van Jezus geweest..., over dat 'gejammer en tandengeknars' horen wij Jezus op maar liefst vier plaatsen in het Mattheusevangelie spreken. Het is die allerlaatste ernst die volgt op onze keuzen tegen God, zo wil Jezus ons op het hart drukken.

Nu, ik wil die ernst niet verzachten, maar het is wel belangrijk om deze ernst in het juiste kader te zien, daarom twee opmerkingen over die uitspraken over de buitenste duisternis en dat tandengeknars en gejammer:

We moeten ons er ten eerste niet al te zeer een plaatje van gaan vormen wat het precies is. Het is een *beeld* dat Jezus gebruikt om de toekomst zonder Hem te omschrijven. Huilen en tandengeknars, is een beeld voor 'diep spijt hebben maar niet meer terug kunnen'. Er worden meer beelden in de Bijbel gebruikt om deze laatste ernst te omschrijven. Die beelden zijn niet bedoeld om uit te pluizen. Middeleeuwse schilders zijn dan wel druk aan de slag gegaan om hun angsten uit te beelden en hebben allemaal taferelen geschilderd van de straffen die men in het hiernamaals zou kunnen tegenkomen. De Bijbel is een stuk zuiniger in het uitbeelden van die laatste ernst. Maar die ernst..., die is er zeker.

En het tweede wat ik wil zeggen, dat is dat Jezus steeds met deze beelden *de luisteraars zelf* op het oog heeft. De Bijbel doet geen grote uitspraken over wie er allemaal op de wereld bang zouden moeten zijn om in die buitenste duisternis gegooid te worden. De Bijbel geeft ons geen informatie over hoe het zal aflopen met dat inheemse volk in de binnenlanden van Afrika dat afgoden vereert, of met die familieleden van u die niet geloven. Jezus spreekt met al deze ernstige woorden *u en mij* aan. Hij spreekt ons luisteraars aan. Want die persoon zonder bruiloftskleed, dat was geen inheemse natuuraanbidder, of een atheïstische westerling. Het was iemand die de bruiloft van de Heer mee wilde vieren... een gelovige dus!... maar die het zonder bruiloftskleed dacht te kunnen doen.

Waar wat is dan dat kleed, dat deze persoon miste? Dat is dan natuurlijk de prangende vraag...Nu, ik vertelde al: het is niet een soort uniform. Het gaat hier niet om specifieke kleren. Sommigen denken dat het gaat om de kleren die je bij binnenkomst van de heer van de bruiloft krijgt aangereikt, maar ook dat is de vraag of dat het geval was. Het grote punt is dat deze persoon niet voor de gelegenheid gekleed ging. Dat hij er geen moeite voor had gedaan. Dat hij zonder moeite dacht binnen te komen. De heer van de bruiloft nodigde immers zo ruim..., nou dan zou hij het waarschijnlijk toch ook niet zo nauw nemen hoe je komt en hoe je meeviert? Maar wat zegt dat over je liefde voor de bruidegom, als je zo binnen komt stappen? Wat zegt dat over je eerbied en respect ten opzichte van deze heer? *Als*

je bij Hem wilt horen..., dan zal dat ook zichtbaar moeten worden in je leven.

En dat is het wat wij Jezus steeds in het Mattheusevangelie horen benadrukken. *Als je bij Hem wilt horen..., dan zal dat ook zichtbaar moeten worden in je leven.* Daarom legt Jezus in Zijn Bergrede (Mattheus hoofdstuk 5 t/m 7) ook de Wet van God uit en zegt Hij daaraan voorafgaand (5,16): *Laat uw licht zo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken zien en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.* En aan het einde van de Bergrede zegt Jezus: *Iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.* (Weer dus dat vuur!). Ja, Jezus zegt er hier achter aan: *niet ieder die tegen Mij zegt: Heere, Heere, zal binnegaan in het Koninkrijk der hemelen, maar wie de wil doet van Mijn Vader Die in de hemelen is.* Je geloof, dat moet dus niet alleen maar lippen taal zijn..., het moet eruit komen, in je daden en woorden zichtbaar worden! Wij horen ook Johannes de Doper, die wegbereider van de Heere Jezus, in het Mattheusevangelie roepen: *Breng dan vruchten voort, in overeenstemming met de bekering!* En helemaal aan het einde van het Mattheusevangelie, als Jezus Zijn discipelen uitzendt om het Evangelie te verkondigen, dan zegt Hij: *Ga dan heen, onderwijs al de volken* (maak hen tot Mijn discipelen)... *en doop hen in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest... en leer hen alles wat Ik jullie geboden heb in acht te nemen.* Van het begin tot het einde van Jezus' optreden komt steeds weer die oproep terug om Gods geboden in acht te nemen... om God met hart en ziel lief te hebben en te gehoorzamen... om een leven te leven dat bij het Koninkrijk van God passend is.

Wat dat Koninkrijksleven is, dat legt Jezus in Zijn onderwijs met allemaal voorbeelden uit. Het gaat verder dan je aan een aantal regeltjes houden. Het is bijvoorbeeld niet alleen dat je niet mag stelen, het is ook dat je de ander met je goederen en gaven zult dienen. Het is niet alleen 'niet doodslaan', nee, het is ook dat je de ander niet negeert, maar juist er aan wilt bijdragen om zijn of haar leven tot bloei te laten komen. Dat is leven in lijn met het Koninkrijk van God. En dat leven overeenkomstig Gods Koninkrijk vraagt je hart, je verstand, al je kracht. Samengevat: het gaat om pure liefde en toewijding..., boven alles aan God... en ook aan je naaste.

Zonder dat bruiloftskleed kan je niet mee feestvieren... Dat bruiloftskleed moet je meenemen naar de maaltijd des HEEREN en nee je ook mee terug de wereld in. Die stropdas hoeft u morgen niet om en die zondagse schoenen mag je morgen ook in de kast laten staan..., maar dat bruiloftskleed, dat moet je blijven aanhouden als genodigde tot de bruiloft van Gods Koninkrijk. God neemt ons daarin uiterst serieus. ... En als God dat niet zou doen, dan zijn het wel de jongeren die het doen, want jongeren in de gemeente hunkeren naar echtheid, naar zichtbaarheid van het geloof. Ik spreek nog wel eens jongeren die omwille van die zichtbaarheid en echtheid op zoek gaan naar andere gemeenten of christelijke stromingen... om die echtheid te kunnen proeven en te kunnen zien in het leven van de bruiloftsgasten.

Ik vind het daardoor wel een moeilijke gelijkenis... Aan de ene kant prachtig: een ruime uitnodiging tot de vreugde van Gods Koninkrijk. Goede en slechte mensen werden van straat geplukt en ze mochten allemaal aan tafel bij de koning, zo hoorden wij vanmorgen. Maar aan de andere kant die uiterst ernstige waarschuwing: is het aan je te zien..., zal het in deze nieuwe week aan je te zien zijn, dat je vol vreugde bent omdat je als genodigde vandaag van die bruiloftsmaaltijd mocht genieten? Of probeer je zonder bruiloftskleed gewoon wat mee te vieren en ervan mee te beleven?

Het gevaar is dat deze gelijkenis je gaat beklemmen... dat de ernst van deze gelijkenis zo diep in je ziel neerdaalt, dat het je met angst vervuld. Want die buitenste duisternis... die allerlaatste ernst... Heb ik wel dat bruiloftskleed aan? Leef ik wel als een bruiloftsgast? Er is nog zoveel waar ik in zou

moeten groeien en veranderen, er is nog zoveel in mij onaf... Stel je voor dat God op het einde van mijn leven nu naar mijn bruiloftskleding zou vragen? Zou ik dan ook niet, zoals die persoon uit deze gelijkenis, alleen maar kunnen zwijgen...? Jezus haalt die spanning niet uit de gelijkenis door zijn luisteraars gelijk gerust te stellen. Nee, die heerlijke belofte en uitnodiging... maar ook die oproep tot volharding en gehoorzaamheid... die blijven naast elkaar staan. Iemand vergeleek het eens met een schaatser. Je moet beide benen gebruiken, met beide benen goede slagen maken. Dan weer dat ene been, namelijk: steunen op die belofte, op die uitnodiging, op die genade van God voor jou. Maar vervolgens ook dat andere been: een krachtige slag maken, volharding, gehoorzamen, leven in overeenstemming met Gods Koninkrijk. Beide benen moeten met elkaar in balans zijn, anders ga je onderuit. Steeds weer je vasthouden aan die belofte en die uitnodiging van God. Maar ook steeds weer volharden, trouw zijn, volhouden, jezelf geven.

Maar maak alsjeblieft nooit de fout dat je zou denken dat je dus zelf ervoor moet zorgen dat je uiteindelijk in die hemelse feestvreugde van God mag komen. Je moet inderdaad gehoorzamen, je moet je inzetten, meer geven dan het gewone..., maar hoe noemden Jezus en Johannes de Doper ook alweer al die inspanningen die van ons genodigden worden verwacht...? Het zijn *vruchten*. Vruchten. Vruchten *kan* je niet maken. Vruchten die groeien als vanzelf. Je christelijk leven kan je niet zelf bewerken, je kunt jezelf niet verbeteren. De vruchten in je leven groeien..., als je hecht verbonden blijft met de boom... als je hecht verbonden blijft aan de Heere Jezus. En die groei is genade.

Maar... als je nou heel erg weinig vruchten bij jezelf ziet... Ja, je moet niet naar jezelf kijken..., maar toch: het is zo'n ernstige werkelijkheid... zo'n klemmende oproep van Jezus... en als je nou weinig vruchten bij jezelf ziet... Zou ik niet meer in mijn dagelijks leven er aan moeten doen? Zou ik niet radicalere keuzen moeten maken dan ik nu doe? Is dat christenleven van mij niet al te comfortabel? Iedereen kent toch wel iemand die veel meer uit zijn of haar geloof lijkt te leven en het veel radicaler aanpakt dan jezelf. Wanneer is het nu voldoende voor God?

God staat niet bij de aanvang van de toekomstige hemelse bruiloft met een meetlat in zijn handen. Het geloofsleven is ook geen wedstrijd, waarbij je wel of niet met je hakken over de finish moet zien te komen. Het gaat niet om meten en kunnen behalen of verdienen. Het gaat om je relatie met Hem. Om wat de Heere Jezus voor je betekent en wat dat Zijn Koninkrijk jou waard is. En daarom moet je niet naar die bruiloftsganger zonder bruiloftskleed of naar die angstaanjagende buitenste duisternis blijven staren..., maar met je ogen kijken naar Diegene die deze gelijkenis aan ons vertelt. Jezus. Kijk maar steeds, kijk maar elke dag naar die Bruidegom, naar die Koning. En dan zijn wij weer terug bij hoe wij vanmiddag de dienst begonnen: het Avondmaal, Jezus Christus, Die Zichzelf voor ons heeft gegeven, heeft overgegeven in de dood. Hij Die ons heeft gered, gereinigd, geheiligd... die ons voor altijd vasthoudt... en ons in Zijn vreugde laat delen.

De vraag is niet: hoeveel moet je doen om bij Hem te horen en straks voor altijd bij Hem te zijn? De vraag is: hoeveel is Hij je waard? ... Laat het antwoord op deze vraag maar zichtbaar zijn deze week.

ds. E.G. (Eddy) de Kruijf
tel. 010 210 89 71 // dekruijf@live.nl